

Z ustanovení § 3, odst. 2, konk. ř. nemůže stěžovatel těžiti pro svůj názor, neboť toto ustanovení nelze vykládati bez souvislosti s předchozím ustanovením § 3, odst. 1, konk. ř. Z toho pak ve spojení s čl. XII uvoz. zák. k ex. ř. vyplývá, že dotčené právo nepatří do konkursní podstaty.

Pozůstalost Jindřicha M. nebyla tedy prohlášením konkursu omezena v nakládání s tímto právem. Usnesením konkursního komisaře bylo však správci podstaty dáno zmocnění k zcizení onoho práva jako části úpadkové podstaty, takže tím byla pozůstalost postižena, a proto dovolací stěžovatel neprávem jejím opatrovníku upírá právo k oprávněnému prostředku (§ 192 konk. ř.).

Ustanovení § 37 zák. č. 100/1931 Sb. z. a n. tu nelze užítí (srov. § 188 konk. ř.).

Čís. 17262.

Ustanovení § 456 obč. zák. upravuje poměr mezi vlastníkem movité věci a tím, komu byla cizí věc dána do zástavy bez vlastníkova přivolení, netýká se však nároků vlastnických proti tomu, kdo věc bez jeho přivolení zastavil, a to zejména nároku vlastníkova proti zástavci, aby mu obstaral věc zproštěnou zástavního nexa, a nároku na náhradu částky, kterou musil vlastník vynaložit na vyplacení zástavy, a další škody.

(Rozh. ze dne 15. září 1938, Rv II 898/37.)

Františka Z., matka žalobkynina, byla vlastnící 3% odškodňovacího státního dluhopisu za válečnou půjčku, znějícího na 2.750 Kč nom. Uvedený dlužní úpis půjčila jeho vlastnice žalovanému souhlasíc s tím, aby jej mohl dát do zástavy Marii L. za dluh žalovaného. V zástavě právě dotčené věřitelky jest onen dlužní úpis dosud, poněvadž žalovaný svůj dluh u ní ještě nezaplatil. Po úmrtí Františky Z. byla pozůstalost po ní podle odevzdací listiny odevzdána žalobkyni jako universální dědičce, která se bezvýmínečně přihlásila k pozůstalosti. Domáhá se proto žalobkyně na žalovaném, aby byl uznán povinným vybaviti řečený dlužní úpis z ruční zástavy Marie L. tak, aby uvedený dlužní úpis žalobkyni vydala, a za tím účelem zaplatiti Marii L. 1.800 Kč, pro které žalovaný dal dlužní úpis do zástavy. Soud první stolice zamítl žaloby. Odvolací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání a uvedl v otázce, o níž tu jde, v

důvodech:

Rozhodnutí sporu závisí v podstatě na právním posouzení věci (§ 503 č. 4 c. ř. s.). Nesporným bylo, že Františka Z., matka žalobkyně, byla vlastnící 3% odškodňovacího státního dluhopisu za válečnou půjčku, který žalovaný podle zjištění nižších soudů obdržel od vlastnice

výslovně jako půjčku, aby jej mohl za souhlasu Františky Z. dát do zástavy. Žalovaný brání se proti žalobě universální dědičky Františky Z. námitkou, že zůstavitelka ještě před svým úmrtím pozbyla vlastnictví k spornému dluhopisu a že ho nabyla její sestra Marie Z., ježto Františka Z. jí nabídla řečený dluhopis do vlastnictví a ta zase uvedenou nabídku přijala. Ježto nabídka a přijetí staly se jen písemně, jde pouze o výklad nesporného obsahu korespondence. Nutno tu vycházeti z toho, že žalobkyně napsala Marii Z., že Františka Z. jí nabízí na její pohledávku půjčku 3.750 Kč, kterou mu půjčila jako zástavu, takže by musila čekat, až by zemřela. Žalovaný oznámil Marii Z. dopisem ze dne 16. listopadu 1933, že jí Františka Z. dá svou válečnou půjčku deponovanou u žalovaného, že si však vyhrazuje k ní vlastnické právo, dokud žije, a že teprve po jejím úmrtí Marie Z. bude míti právo ji požadovati od žalovaného. Marie Z. konečně odpověděla dopisem žalovanému, že s tímto návrhem souhlasí. Z toho však jasně plyne, že Františka Z. za života nepozbyla vlastnictví k uvedené válečné půjčce, nýbrž si je vyhradila až do úmrtí. V projevech obsažených v korespondenci nelze spatřovati ani odevzdání prohlášením, ani přijetí dluhopisu Marii Z., ani poukaz zůstavitelčin řízený na žalovaného a jeho přijetí, aby dluhopis v určitou dobu po zaplacení dluhu touto zástavou zajištěného byl Marii Z. vydán. Nelze proto říci, že Františka Z. pozbyla a že Marie Z. nabyla vlastnictví k spornému cennému papíru. Tím padá však jediná podstatná námitka žalovaného proti žalobnímu nároku, žalovaný sám nenabyl věcného práva k řečené válečné půjčce a proto je povinen vrátiti ji universální dědičce dřívější vlastnice, a to jak podle ustanovení věcného práva, jejichž užití dovolatel požaduje, tak i podle ustanovení o půjčce (§ 973 obč. zák.).

K vývodům dovolatelovým se jen podotýká, že se žalovaný neprávem dovolává předpisu § 456 obč. zák., neboť toto ustanovení upravuje poměr mezi vlastníkem movité věci a osobou, které cizí věc bez přivolení vlastníka byla dána do zástavy. Tímto předpisem nejsou však dotčeny nároky vlastníkovy proti tomu, kdo věc bez jeho přivolení zastavil, zejména nárok vlastníkův proti zástavci, aby mu byla opatřena věc prostá nexu zástavního, nárok na náhradu částky, kterou musil snad vynaložiti k vyplacení zástavy, a další škody. Ustanovení § 456 obč. zák. ostatně tu nemá místa již proto, že válečná půjčka podle zjištění nižších soudů byla žalovaným zastavena s přivolením vlastnice Františky Z. Nedůvodné jsou proto i vývody žalovaného o poctivosti Marie L. Nesprávné je tvrzení dovolatelovo, že nárok z titulu půjčky nebyl uplatněn; vždyť připouští sám, že toto tvrzení v žalobě bylo obsaženo. Ačkoliv žalobkyně později tvrdila, že žalovaný nabyl řečeného dluhopisu trestným činem, nemá to vlivu na posouzení věci, poněvadž vlastnice nabyvši podle svého tvrzení vědomost o zastavení dluhopisu ponechala jej dále žalovanému, a proto dluhopis mu nejméně od této doby byl půjčen. Třebaže nebyla určena doba jeho vrácení, byl žalovaný podle § 973 obč. zák. povinen neotálet s užíváním věci a ji pokud možno brzo vrátiti. Není tu důvodu šetřiti v souzeném případě ustanovení § 904 obč. zák. Že by žalovaný ještě jiným způsobem než zaplace-

ním pohledávky Marie L. mohl dosáhnouti propuštění dluhopisu z ruční zástavy a že by žalobkyně tedy nemohla na něm žádati zaplacení tohoto dluhu u Marie L., nebylo namítáno a zejména nebylo v dovolacím řízení vytýkáno. Bezdůvodnému dovolání nebylo proto vyhověno.

Čís. 17263.

Jestliže nabylo právní moci usnesení, jímž byl povolen vklad zástavního práva pro náhradní pohledávku (§ 222 ex. ř.) v pořadí uspokojení simultanně váznoucí pohledávky, a zároveň vyznačena vykonatelnost oné pohledávky, lze povolit dražbu zatížené vložky bez exekučního titulu a bez zkoumání, zda byla uspokojená simultanní pohledávka vykonatelná a zda je usnesení o vykonatelnosti náhradní pohledávky věcně správné.

(Rozh. ze dne 20. září 1938, R II 308/38.)

Exekuční soud povolil vymáhající věřitelce k vymození její pohledávky 9.805 Kč 55 h, přikázané jí rozvrhovým usnesením okresního soudu v H. ze dne 31. července 1937, jako náhradní nárok podle § 222 ex. ř., exekuci vnucenou dražbou nemovitostí povinné, zapsaných ve vložce č. 1121 poz. knihy L. **Rekursní soud** zamítl návrh. **Důvod:** Podle § 138 ex. ř. může býti povolena vnucená dražba jen tehdy, je-li vymáhaná pohledávka vykonatelná. V souzené věci jde o náhradní nárok podle § 222 ex. ř., tedy o náhradu za to, že vymáhající věřitel při dřívější exekuci na nemovitosti vyšel na prázdno proto, že předcházející knihovní věřitelka, a to Občanská záložna v P. přihlásila celou svou knihovní pohledávku k zapravení z vydražené hypoteky simultanní a že byla uspokojena nepoměrně na újmu nynější vymáhající věřitelky. Proto však, že pohledávka na prázdno vyšla byla vykonatelná, nestal se ještě tento náhradní nárok vykonatelný, poněvadž s ní není totožný, je naopak toliko náhradou za schodek, která se realizuje tím, že tento nárok nastupuje na místo zapravené knihovní pohledávky simultanně váznoucí a že se vkládá v jejím pořadí. Je to druh přikázání nebo vnuceného postupu, z čehož plyne, že není-li tato knihovní položka vykonatelná, nemůže ani nárok býti vykonatelný. Rozvrhové usnesení určující náhradní nárok podle § 222, odst. 4, ex. ř. není exekučním titulem, podle něhož by věřitel mohl vésti přímo exekuci na nemovitost zatíženou náhradním nárokem. Nebyla-li původní pohledávka vykonatelná, není vykonatelný ani náhradní nárok. (Rozh. z 5. března 1912, R III 89/12, uveřejněné ve zprávách Právnícké jednoty moravské 1912, str. 287, rozh. Vážný č. 7564 a 10946.) Ne základě rozvrhového usnesení ze dne 31. července 1937 mohl by tudíž náhradní nárok vymáhající strany býti vložen jako vykonatelný, kdyby z pozemkové knihy vysvítalo, že pohledávka Občanské záložny v P., v jejímž pořadí byla náhradní pohledávka vymáhající věřitelky vložena, je vykonatelná, nebo kdyby tu byl titul exekuční podle § 1 ex. ř. Vymáhající věřitelka však